Kunstzinnige kapers hijsen witte vlag

FESTIVAL ★★★☆☆
Enterfestival
Tot 26 april in heel Antwerpen

Op ingedommelde dagen vormt het districtshuis van Deurne een toonbeeld van de koele statigheid waar de bureaucratie der burgerzaken zich zo graag in kleedt. Nu scharrelen er kippen, zit in de trouwzaal een snikkende bruid, en zingen in de raadszaal drie mannen in blote bast een lamento van elders.

Met vijftien spelers van vele achtergronden heeft KunstZ het districtshuis geënterd voor *Vandenhoe*, een levende theaterinstallatie van de kantoren tot de kelder. Die inpalming is knap, niet alleen architecturaal, ook als verhaal. Zonder veel woorden wordt de tragedie van Medea vertaald naar abstracte fysieke beelden van huwelijk, geboorte, afscheid. Medea's kindermoord vormt de rode draad, maar vooral haar gelaagdheid als inwijkeling krijgt hier extra diepgang.

In elke dansbeweging, elk lied, elke snipper poëzie echoën de intieme verhalen van vele spelers mee. *Vandenhoe* trekt Medea's klassieke stof open tot gedwongen huwelijken, vluchten uit Afghanistan, kinderslachtoffers als doorprikte ballonnen, en uiteindelijk toch hoop in plaats van angst. Op de bureaucratie der burgerzaken krassen vijftien lichamen heel subtiel hun eigen stempel, hun verborgen leven.

Het is de centrale missie van het tweejaarlijkse Enterfestival: andere stemmen en verhalen zichtbaar maken, en binnen de kunsten een waardige plek claimen voor wat sinds vijftien jaar 'sociaal-artistiek' heet.

'Voor mij is die naam alleen nog relevant als beleidsterm', aldus An Van Den Bergh van Demos, motor achter Enter. 'Het gaat gewoon om een kunstenpraktijk waar ook steeds meer jonge kunstenaars en cultuurhuizen zich toe geroepen voelen. Kunst maken met wijkbewoners of bepaalde doelgroepen is geen apart vakje meer.'

Nieuwe allianties staan dan ook centraal op het Enterfestival. Zowel nieuwe creaties met sinjoren in armoede of met een beperking als het betere sociaal-artistieke werk uit het hele land spelen de ene dag op het Kiel, de volgende op de Luchtbal of gewoon in De Roma. Van een stadsrally van Bad Van Marie tot een revue van Vitalski met bewoners van de Seefhoek: op Enter is niemand onbevoegd.

Met 'Vandenhoe' palmde KunstZ het districthuis in van kantoren tot kelder. © Milou Verstappen

'Het leven is een lange tunnel met op het eind een wit puntje', getuigt een van de jongeren in armoede in een strijdbare kortfilm van Recht-Op. 'Telkens dat puntje dichter komt, word ik weer kilometers achteruit geslagen.'

Amper een paar uur later slammen zeven leeftijdsgenoten uit Deurne hun kritische kijk op de wereld uit. Vrijdag treden ze in de Bourla in de ring tegen andere teams die een paar maand zijn ingewijd in het poëtiseren van hun eigen stem.

Veel is veranderd sinds de eerste editie in Brugge. Toen was het Enterlogo nog een haak als een kleine garnaal, symbool voor een zeker calimerogevoel binnen het sociaal-artistieke. Vandaag zwaait Enter op zijn affiche de witte vlag: een teken van overgave aan al wie de stad mee wil kapen, maar ook een onbeschreven blad. Enter presenteert zovele wervende vormen van creativiteit die nog te vaak aan de kunsten ontsnappen.

WOUTER HILLAERT